MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2015. április 16.[1]

C-4/14. sz. ügy

Christophe Bohez
kontra
Ingrid Wiertz

(a Korkein oikeus [Finnország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — 44/2001/EK rendelet — Joghatóság és a határozatok elismerése a polgári és kereskedelmi ügyekben — Kizárt tárgykörök — Családi jog — 2201/2003/EK rendelet — Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban — Láthatási jogot kényszerítő bírság mellett megállapító határozat — A kényszerítő bírság végrehajtása”

I – **Bevezetés**

1. A Korkein oikeus (Finnország legfelsőbb bírósága) egyrészt a 44/2001/EK rendelet[2] olyan esetben való alkalmazásával kapcsolatban tesz fel kérdést a Bíróság számára, amikor egy tagállamban egy másik tagállamban hozott olyan bírósági határozatot kell végrehajtani, amely kényszerítő bírságot szab ki a láthatási jog érvényesítése érdekében, másrészt pedig az ilyen kényszerítő bírság végrehajtásának feltételeit érintő kérdést is megfogalmaz.

2. Átfogóan elemezve ez az ügy a bírósági határozatok elismerésének és végrehajtásának Európai Unión belüli rendszere keretében a kényszerítő bírságokra alkalmazandó szabályozás meghatározásának nehézségére világít rá. E nehézség jellemzően fokozódik abban a sajátos esetben, amikor a kényszerítő bírság révén biztosított jog a szülői láthatási jog. A Bíróságot ebben az összefüggésben kérték fel arra, hogy válaszoljon a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.).

II – **Jogi háttér**

A – *Az uniós jog*

1. A 44/2001 rendelet

3. A 44/2001 rendelet hatályára vonatkozó 1. cikkének (1) bekezdése, illetve (2) bekezdésének a) pontja a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. E rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre.

(2) E rendelet nem vonatkozik:

a) természetes személyek személyi állapotára, jog- és cselekvőképességére, házassági vagyonjogra, végrendeletre és öröklésre”.

4. A 44/2001 rendelet 45. cikkének (2) bekezdése és 49. cikke az „Elismerés és végrehajtás” című III. fejezetben található.

5. E rendelet 45. cikkének (2) bekezdése így rendelkezik:

„(2) A külföldi határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül.”

6. Az említett rendelet 49. cikkének a szövege a következő:

„Kényszerítő bírságot elrendelő külföldi határozat kizárólag akkor hajtható végre abban a tagállamban, amelyben a végrehajtást kérték, ha a fizetendő összeg mértékét a származási tagállam bíróságai jogerősen megállapították.”

2. A 2201/2003 rendelet

7. A 2201/2003 rendelet[3] 1. cikke a következők szerint határozza meg e rendelet hatályát:

„(1) Ezt a rendeletet a bíróság jellegétől függetlenül az alábbiakkal kapcsolatos polgári ügyekben kell alkalmazni:

[…]

b) a szülői felelősség megállapítása, gyakorlása, átruházása, korlátozása vagy megszüntetése.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett ügyek különösen a következőkkel foglalkoznak:

a) felügyeleti jog és kapcsolattartási jog [helyesen: láthatási jog];

[…]”

3 — A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i tanácsi rendelet (HL L 338., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 243. o., helyesbítés: HL 2013. L 82., 63. o.).

8. E rendelet 26. cikke kimondja:

„A határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül.”

9. A láthatási jogra vonatkozó határozatok végrehajthatóságát illetően a 2201/2003 rendelet 28. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy:

„A mindkét fél közös gyermeke tekintetében a szülői felelősség gyakorlásáról valamely tagállamban hozott határozat, amely az adott tagállamban végrehajtható, és amelyet kézbesítettek, más tagállamban akkor kerül végrehajtásra, ha bármely érdekelt fél kérelmére ott végrehajthatóvá nyilvánították.”

10. Egyes láthatási jogra vonatkozó határozatok különös szabályozás alá eshetnek. E rendelet 41. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőket írja elő:

„A valamely tagállamban meghozott végrehajtható határozat alapján biztosított […] láthatási jogokat egy másik tagállamban a végrehajthatóvá nyilvánításának szükségessége és az elismerése megtagadásának lehetősége nélkül ismerik el és hajtják végre, amennyiben a határozatot az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban a (2) bekezdéssel összhangban igazolták.”

11. Ugyanezen rendelet 47. cikke pontosítja:

„(1) A végrehajtási eljárásra a végrehajtás helye szerinti tagállam joga az irányadó.

(2) Azokat a határozatokat, amelyeket egy másik tagállam bírósága hozott meg és a 2. szakasszal összhangban végrehajthatóvá nyilvánítottak, vagy a 41. cikk (1) bekezdésével […] összhangban igazoltak, a végrehajtás helye szerinti tagállamban ugyanazokkal a feltételekkel kell végrehajtani, mintha abban a tagállamban hozták volna meg azokat.

[…]”

B – *A belga jog*

12. A kényszerítő bírságot az eljárásjogi törvénykönyv (a továbbiakban: eljárásjogi törvénykönyv) 1385a–1385h. cikke szabályozza.

13. Az eljárásjogi törvénykönyv 1385a. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„A bíróság az egyik fél kérelmére a másik felet kényszerítő bírság terhe mellett a jogvitában megállapított főkötelezettség teljesítésére kötelezheti, függetlenül az esetleges kártérítéstől. […]”

14. Az eljárásjogi törvénykönyv 1385b. cikkének szövege a következő:

„A bíróság a kényszerítő bírságot egyszeri összegként, időegységnyi tételenként vagy jogsértésenként is megállapíthatja. Az utóbbi két esetben a bíróság meghatározhatja azt az összeget is, amelyen túl a kényszerítő bírság megfizetésére kötelezés hatályát veszti.”

15. Az eljárásjogi törvénykönyv 1385c. cikke a következőket írja elő:

„A kényszerítő bírság halmozott összege teljes mértékben azt a felet illeti meg, aki az ítéletet kieszközölte, és az ezen ítélet alapján behajtható. […]”

16. Az eljárásjogi törvénykönyv 1385d. cikkének szövege a következő:

„A kényszerítő bírságot megállapító bíróság a kötelezett kérelmére eltörölheti a kényszerítő bírságot, annak esedékességét egy általa meghatározott időpontra halaszthatja el, vagy mérsékelheti a kényszerítő bírság összegét, ha a kötelezett huzamosan vagy átmenetileg egyáltalán nem vagy nem teljes mértékben képes teljesíteni a főkötelezettséget. A bíróság nem törölheti el vagy mérsékelheti a kényszerítő bírságot, amennyiben annak esedékessége az akadályozó körülmények felmerülése előtt lejárt.”

17. Mivel a végrehajtható okirat, amely lehetővé teszi a kényszerítő bírság behajtását, maga az azt előíró bírósági határozat (az eljárásjogi törvénykönyv 1385c. cikke), így a jogosultnak a végrehajtás megkezdése előtt nem kell megállapíttatnia a kényszerítő bírság összegét.

18. A kényszerítő bírság jogosultjának kell bizonyítania a hivatkozott mulasztásokat, ha az adós vitatja. A végrehajtást elrendelő bíróság feladata annak értékelése, hogy teljesülnek-e a kényszerítő bírság megfizetésének feltételei.

C – *A finn jog*

19. A finn jogban a láthatási jog érvényesítése céljából kiszabott kényszerítő bírságot a szülői felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó határozatok végrehajtásáról szóló törvény (lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettu laki, a továbbiakban: TpL) és amennyiben alkalmazandó, a kényszerítő bírságról szóló törvény (uhkasakkolaki, a továbbiakban: a kényszerítő bírságról szóló törvény) szabályozza.

20. A láthatási jog végrehajtására irányuló ügyben, amelyet az e jogra vonatkozó határozat meghozatala után indítottak, a bíróság a TpL 16. §-ának (2) bekezdése alapján az alperest kényszerítő bírság terhe mellett a határozatban foglaltak teljesítésére kötelezheti.

21. A kényszerítő bírságot főszabály szerint fix összegként állapítják meg. Amennyiben ezt különleges ok indokolja, összege ugyanakkor napi tételekben is megállapítható (a TpL 18. §-ának (1) és (2) bekezdése).

22. A kényszerítő bírságot minden esetben az állam, nem pedig az ellenérdekű fél javára kell megfizetni.

23. Új eljárás során a bíróság elrendelheti a megállapított kényszerítő bírság megfizetését, ha az erre irányuló kérelmet indokoltnak tekinti. A kényszerítő bírság megfizetése nem rendelhető el, ha a kötelezett bizonyítja, hogy alapos okból nem teljesítette a kötelezettséget, vagy ha a kötelezettséget az elrendelő végzés meghozatala előtt teljesítették (a TpL 19. §-ának (1) és (2) bekezdése).

24. A megállapítottnál alacsonyabb összegű kényszerítő bírság megfizetése rendelhető el, ha a főkötelezettséget jelentős részben teljesítették, vagy a kötelezett fizetőképessége jelentős mértékben csökkent, vagy más alapos ok indokolja a kényszerítő bírság mérséklését (a kényszerítő bírságról szóló törvény 11. §-a).

25. A kényszerítő bírságról szóló törvény 11. §-ának (2) bekezdése értelmében a kényszerítő bírságot megállapító hatóság hatályon kívül helyezheti a kényszerítő bírság megállapításáról szóló korábbi határozatát, és az ügyet egészében vagy részben újra megvizsgálhatja, ha változtak a körülmények, új lényeges információk állnak rendelkezésre, vagy a korábbi végzés nyilvánvalóan téves jogszabály-alkalmazáson alapult.

III – **Az alapeljárás tényállása, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás**

26. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy Christophe Alfons Adrien Bohez és Ingrid Wiertz 1997. május 16-án kötöttek házasságot Belgiumban, és két gyermekük született. 2005-ben elváltak, és I. Wiertz Finnországba költözött.

27. 2007. március 28-án a genti (Belgium) elsőfokú bíróság határozatot hozott a szülői felügyeleti jogról, a tartózkodási hely meghatározásáról, a láthatási jogról, valamint a gyermekek tartásáról (a továbbiakban: 2007. március 28-i határozat). A Ch. Bohez számára biztosított láthatási jog érvényesítése céljából a bíróság a határozattal együtt kényszerítő bírságot is megállapított. Eszerint gyermekenként 1000 euró összeget kell Ch. Bohez számára fizetni minden olyan láthatási napért, amelyen a gyermeket nem adták át részére. A kényszerítő bírság legmagasabb összegeként 25 000 eurót állapítottak meg.

28. Ch. Bohez azt kérte a finn bíróságoktól, hogy I. Wiertzet kötelezzék arra, hogy fizesse meg részére a 2007. március 28-i határozatban megállapított kényszerítő bírságot, vagyis 23 398,69 eurót, azon láthatások alapján, amelyekre nem került sor, vagy pedig nyilvánítsák Finnországban végrehajthatónak e határozatot. Kérelme alátámasztása érdekében az Itä-Uudenmaan käräjäoikeus (Itä Uusimaa-i elsőfokú bíróság) előtt előadta, hogy számos láthatásra nem került sor, így már elérték az e határozatban megállapított legmagasabb összeget. Arra hivatkozva, hogy a belga jogban a kényszerítő bírság behajtását közvetlenül a végrehajtó hatóságok végzik, anélkül, hogy új bírósági eljárásra lenne szükség, úgy ítélte meg, hogy kérelmét olyan kérelemnek kell tekinteni, amely esedékes pénzkövetelés behajtására irányul, és így a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozik.

29. I. Wiertz ezzel szemben arra hivatkozott, hogy a fizetési kötelezettséget a belga bíróság nem állapította meg jogerősen, ennélfogva a határozat nem hajtható végre. Egyetlen hatóság sem állapította meg olyan mulasztások fennállását, amelyek a kényszerítő bírság megfizetésére irányuló kötelezettség fennállását vonnák maguk után. I. Wiertz előadta továbbá, hogy semmilyen módon nem akadályozta meg a 2007. március 28-i határozatban előírt láthatásokat.

30. 2012. március 8-i határozatával az Itä-Uudenmaan käräjäoikeus megállapította, hogy a kérelem nem egy láthatási jogról szóló határozat végrehajtására irányult, hanem kizárólag a 2007. március 28-i határozat tiszteletben tartása érdekében előírt kényszerítő bírság végrehajtására. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy mivel fizetési kötelezettséget megállapító határozat végrehajtására vonatkozik, e kérelem a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozik. Rámutatva ugyanakkor arra, hogy a 2007. március 28-i határozat a 44/2001 rendelet 49. cikkében szereplő követelményekkel ellentétben csak egy olyan időszakos kényszerítő bírságot írt elő, amelynek végleges összegét nem állapították meg, az Itä-Uudenmaan käräjäoikeus elfogadhatatlannak nyilvánította Ch. Bohez kérelmét.

31. A Helsingin hovioikeus (helsinki fellebbviteli bíróság) 2012. augusztus 16-i határozatával helybenhagyta Ch. Bohez kérelmének mint elfogadhatatlannak az elutasítását. A bíróság indokolásában ugyanakkor az elsőfokú bíróságétól eltérő elemzést ismertetett. Mivel úgy ítélte meg, hogy a kérelem egy láthatási jogra vonatkozó határozat végrehajtásával függ össze, úgy döntött, hogy a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjára figyelemmel az nem e rendelet, hanem a 2201/2003 rendelet hatálya alá tartozik. Ennélfogva a 2201/2003 rendelet 47. cikkének (1) bekezdése alapján a végrehajtási eljárást a jelen ügyben a finn jog, vagyis a TpL határozza meg.

32. Ch. Bohez fellebbezést nyújtott be a Korkein oikeushoz a Helsingin hovioikeus határozatának hatályon kívül helyezését kérve, és megismételve az elsőfokú eljárásban előterjesztett kérelmeit.

33. Ilyen körülmények között a Korkein oikeus 2013. december 31-i, a Bíróság hivatalához 2014. január 6-én érkezett határozatával úgy döntött, hogy az eljárást felfüggeszti, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„1. Úgy kell-e értelmezni a [44/2001 rendelet] 1. cikkének (2) bekezdését, hogy azok az ügyek, amelyek tárgyát olyan kényszerítő bírság végrehajtása képezi, amelyet a szülői felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó jogvitában a főkötelezettség biztosítása céljából állapítottak meg, nem tartoznak e rendelet hatálya alá?

2. Abban az esetben, ha az előző kérdésben említett ügyek a [44/2001 rendelet] hatálya alá tartoznak, úgy kell-e értelmezni e rendelet 49. cikkét, hogy a kényszerítő bírság napi tétele, amely a származási tagállamban magában a megállapított összegben végrehajtható, amelynek végleges összege azonban a kényszerítőbírság-fizetésre kötelezett személy kérelme vagy előadása nyomán változhat, valamely [másik] tagállamban csak akkor hajtható végre, ha annak mértékét a származási tagállamban külön jogerősen megállapítják?

3. Abban az esetben, ha az előzőekben ismertetett ügyek nem tartoznak a [44/2001 rendelet] hatálya alá, úgy kell-e értelmezni a [2201/2003 rendelet] 47. cikkének (1) bekezdését, hogy a szülői felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó végrehajtási és biztosítási intézkedések az említett rendelkezés értelmében vett végrehajtási eljárás körébe tartoznak, amelyre a végrehajtás helye szerinti tagállam joga az irányadó, vagy azok a szülői felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozó határozat olyan részét képezhetik, amelyet a [2201/2003 rendelet] alapján a másik tagállamban kell végrehajtani?

4. Abban az esetben, ha e kényszerítő bírság végrehajtását más tagállamban kérik, meg kell-e követelni, hogy a végrehajtandó kényszerítő bírság mértéke abban a tagállamban, amelyben a határozatot hozták, külön jogerősen meg legyen állapítva, akkor is, ha a végrehajtás során nem alkalmazható a [44/2001 rendelet]?

5. Ha a szülői láthatási jog érvényesítése céljából megállapított kényszerítő bírság más tagállamban végrehajtható, anélkül, hogy a végrehajtandó kényszerítő bírság mértékét a származási tagállamban külön jogerősen megállapították volna:

   a) mégis annak vizsgálatát feltételezi-e a kényszerítő bírság végrehajtása, hogy a láthatási jog gyakorlását olyan okok akadályozták-e meg, amelyeket a gyermek jogaira tekintettel feltétlenül figyelembe kellett venni, vagy

   b) melyik bíróság rendelkezik joghatósággal ebben az esetben e körülmények vizsgálatára, pontosabban,

      i. a végrehajtás helye szerinti állam bíróságának joghatósága minden esetben annak vizsgálatára korlátozódik-e, hogy a szülői láthatási jog gyakorlásának állítólagos megakadályozása olyan okon alapult-e, amely kifejezetten kiderül az ügy érdemében hozott határozatból, vagy

      ii. az követezik-e a gyermekeknek az Európai Unió Alapjogi Chartája által védett jogaiból, hogy a végrehajtás helye szerinti állam bírósága szélesebb körű jogkörrel vagy kötelezettséggel rendelkezik annak vizsgálatára, hogy a láthatási jog gyakorlását olyan okok akadályozták-e meg, amelyeket a gyermek jogainak védelme érdekében feltétlenül figyelembe kellett venni?”

34. Írásbeli észrevételeket nyújtottak be az alapeljárásban részt vevő felek, a finn, a spanyol és a litván kormány, valamint az Európai Bizottság.

35. Ch. Bohez, a finn kormány, valamint a Bizottság a 2015. január 8-án megtartott tárgyaláson szóbeli észrevételeket is tett.

IV – **Elemzés**

36. A Korkein oikeus előzetes döntéshozatal iránti kérelme lényegileg két problémát vet fel, amelyek egy másik tagállamban hozott bírósági határozat egy tagállamban való végrehajtásához kapcsolódnak, abban az esetben, ha e határozat az eredetileg eljáró tagállam bírósága által megállapított láthatási jog tiszteletben tartásának elérése érdekében olyan kényszerítő bírságot ír elő, amelynek összegét időegységnyi tételekben állapítják meg.[4] Az első probléma az ilyen kényszerítő bírságra alkalmazandó rendeletre vonatkozik, míg a második annak végrehajtási feltételeire.

37. Ebben az összefüggésben véleményem szerint előzetesen meg kell vizsgálni a kényszerítő bírság belga és finn jog szerinti minősítésének mindig kényes kérdését, annak érdekében, hogy a jelen ügyben eldönthessük, hogy melyik szabályozás alkalmazandó az ilyen intézkedésre a bírósági határozatok Unión belüli elismerésének és végrehajtásának rendszerével összefüggésben.

A – *A kényszerítő bírság jogi természetével kapcsolatos előzetes megjegyzések*

38. Mindenekelőtt emlékeztetni szeretnék arra, hogy az elé terjesztett ügy konkrét tényállásának a megállapítása és megítélése, valamint a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik.[5]

39. E körülmények között meg kell jegyezni először, hogy a kényszerítő bírság több tagállamban[6] ismert rendszer, beleértve a láthatási jogot biztosító kényszerítő bírságot is.[7] A kényszerítő bírságokat szabályozó nemzeti jogok összevetése számos konvergenciapontot tár fel, de jelentős eltéréseket is.[8] Ez a helyzet többek között az alapeljárásban szereplő finn és belga joggal is.[9]

4 — A jelen ügyben az összeget kötelezettségszegésenként és gyermekenként állapították meg, azzal, hogy annak van egy felső határa. Lásd a jelen indítvány 27. pontját.

5 — Econord-ítélet (C-182/11 és C-183/11, EU:C:2012:758, 21. pont).

6 — Lásd a lengyel polgári perrendtartás 1050. és 1050[1]. cikkét, a spanyol polgári perrendtartás 709. és 711. cikkét, a francia polgári végrehajtási eljárásról szóló törvény L 131-1–131-4. cikkét, valamint a német polgári perrendtartás 888. §-át. Lásd többek között: Grzegorczyk, P., „Egzekucja świadczeń polegających na wykonaniu lub zaniechaniu czynności w państwach europejskich”, *Proces Cywilny. Nauka, kodyfikacja, praktyka*, Grzegorczyk, P., Knoppek, K, Walasik, M. (szerk.), Varsó, 2012, 1021–1055. o., valamint Ramien, O., *Rechtsverwirklichung durch Zwangsgeld*, J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) Tübingen, 1992.

7 — Lásd a lengyel polgári perrendtartás 598[15]. és 598[16]. cikkét.

8 — A belga, a luxemburgi és a holland jog kivételével, amelyek e tekintetben azonosak. Lásd: Payan, G., *Droit européen de l'exécution en matière civile et commerciale*, Éditions Bruylant, Bruxelles, 2012, 172–184. o. A kényszerítő bírságra vonatkozó rendelkezéseket ugyanis a loi du 31 janvier 1980 portant approbation de la Convention Benelux portant loi uniforme relative à l'astreinte, et de l'annexe (loi uniforme relative à l'astreinte), signées à la Haye le 26 novembre 1973 (az 1973. november 26-án Hágában aláírt, a kényszerítő bírságról szóló egységes törvényről szóló Benelux Egyezmény és Melléklete [a kényszerítő bírságról szóló egységes törvény] jóváhagyásáról szóló 1980. január 31-i törvény) (*Moniteur belge*, 1980. február 20., 2181. o.) tartalmazza.

9 — A kényszerítő bírságra vonatkozó nemzeti jogszabályok hasonlóságait és eltéréseit már a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o., a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény) és a 44/2001 rendelet tárgyában készült különböző magyarázó jelentések is kiemelték. Lásd e tekintetben: az 1978. október 9-i, a Dán Királyságnak, Írországnak, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló Egyezményhez, valamint az Egyezménynek a Bíróság általi értelmezésére vonatkozó jegyzőkönyvhöz való csatlakozásáról szóló, 1978. október 9-én Luxembourgban kötött egyezményre (HL 1979. C 59., 71. o.) vonatkozó, P. Schlosser által készített jelentést, illetve a 44/2001 rendelet tagállamokban történő alkalmazásáról szóló, B. Hess, T. Pfeiffer és P. Schlosser által készített jelentést (Heidelberg-jelentés, München 2007). E tekintetben lásd még: a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2007. október 30-án Luganóban aláírt egyezményhez fűzött magyarázó jelentést (HL 2009 C 319., 46. o.).

40. Ami másodszor a két nemzeti jog konvergenciapontjait illeti, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a kényszerítő bírság kiegészítő jellegű a főkötelezettséghez képest, hogy azt egy bírónak kell engedélyeznie,[10] valamint hogy az pénzügyi nyomást gyakorol a kötelezettre annak érdekében, hogy hajtsa végre a vele szemben hozott bírósági határozatot. A finn jogban és a belga jogban[11] ugyanis a kényszerítő bírság kötelező erővel rendelkezik, és azt pusztán a bírósági határozat nem teljesítése alapján megfizetendő. E kötelező erő miatt hasonlít tehát egy végrehajtási intézkedéshez.[12]

41. Harmadszor, az eltérő pontok tekintetében az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a finn és a belga jogszabályok közötti eltérések mindenekelőtt egyrészt a kényszerítő bírság előírásához és végrehajtásához vezető eljárással, másrészt pedig az annak alapján fizetendő összegek kedvezményezettjének meghatározásával kapcsolatosak.[13]

42. Ami először a kényszerítő bírság előírásához és végrehajtásához vezető eljárást illeti, az eltérések lényegileg a fizetési kötelezettséggel és annak részletes szabályaival kapcsolatosak. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis kitűnik, hogy a belga jogban a kényszerítő bírságnak a láthatási jog területén is alkalmazható mechanizmusa kizár minden, annak megállapításával kapcsolatos eljárást.[14] Másként fogalmazva, a kedvezményezettnek a végrehajtást megelőzően nem kell a bírósággal megállapíttatnia a kényszerítő bírság összegét.[15] Az eljárásjogi törvénykönyv 1385c. cikke szerint ugyanis a kényszerítő bírság jogerős, esedékességének alapját az azt előíró bírósági határozat jelenti. E határozat alapján, amikor a közlését követően az abban szereplő feltételek teljesülnek, a kényszerítő bírság teljes összegében esedékes, és annak behajtásához nem szükséges új bírósági határozat,[16] beleértve azt az esetet is, amikor összegét például időegységnyi tételenként vagy jogsértésenként határozzák meg.[17] Az eljárásjogi törvénykönyv 1385d. cikke szerint a kényszerítő bírság felülvizsgálata során az az elv érvényesül, amely szerint azt csak az alapeljárás bírósága törölheti, módosíthatja vagy mérsékelheti, valamint hogy a kényszerítő bírságot előíró határozatban meghatározott összeg visszamenőlegesen nem csökkenthető.[18]

10 — Lásd a belga eljárásjogi törvénykönyv 1385a. cikkét, valamint a TpL 16. §-ának (2) bekezdését.

11 — A belga jog a kényszerítő bírságot úgy határozza meg, hogy az „egy pénzösszeg megfizetésére kötelezés, amelyet a bíróság kiegészítő jelleggel annak érdekében írt elő, hogy oly módon gyakoroljon nyomást a kötelezettre, hogy az teljesítse az ítéletben számára előírtakat”. Lásd: Van Ommeslaghe, P., „Les obligations – Examen de jurisprudence (1974–1982) – Les obligations”, *Revue critique de jurisprudence belge*, 1986, nº 94, 198. o., és van Compernolle, J., *L'astreinte*, Larcier, 2007, 33. o. A belga jogtudomány szerint a kényszerítő bírság tehát „a bíróság számára fenntartott, azt célzó kényszerítő eszköz, hogy a címzettje tiszteletben tartsa a számára előírtakat”. Lásd: Moreau-Margrève, I., „L'astreinte”, *Annuaire de droit de Liège*, 1982, 14. o.

12 — A francia jogtudomány a kényszerítő bírságot „közvetett” vagy „peren kívüli” végrehajtási intézkedésnek minősíti. Az ugyanis eltér a végrehajtási intézkedésektől, annyiban, hogy az utóbbiak lehetővé teszik a hitelező számára, hogy a neki járó szolgáltatást a kötelezett bármilyen közreműködése nélkül megszerezze, míg a kényszerítő bírság által az adósra gyakorolt pénzügyi nyomás célja az, hogy azt az önkéntes teljesítésre ösztönözze. E tekintetben a kényszerítő bírságként fizetendő összegek meg nem fizetése indíthatja arra a hitelezőket, hogy végrehajtási intézkedéseket vegyenek igénybe ezen összegek behajtása érdekében. Lásd ebben az értelemben: Payan, G., i. m., 172. o. Egyes szerzők normának minősítik a kényszerítő bírságot, amely így kívül esik a végrehajtás sajátos rendszerére jellemző kényszer területi kötöttségén. Lásd: Cuniberti, G., „Quelques observations sur le régime de l'astreinte en droit international privé”, *Gazette du Palais*, 2009, nº 332, 2. és azt követő oldalak.

13 — A nemzeti jogok eltérnek a kényszerítő bírság alkalmazási köre tekintetében is. Egyes jogszabályok szerint, így többek között a belga, a luxemburgi és a holland jogban nem lehet kényszerítő bírságot előírni abban az esetben, ha a főkötelezettség pénzösszeg megfizetésére irányul. E tekintetben a belga jogot illetően lásd az eljárásjogi törvénykönyv 1385a. cikkét. Ezzel szemben a francia jogban főszabály szerint a kényszerítő bírság rendelhető el, amennyiben a határozatban szereplő kötelezettség nem csupán tevési vagy nem tevési kötelezettségre, hanem bizonyos pénzösszeg megfizetésére is irányul. Lásd: Payan, G., i. m., 177. o.

14 — A belső jogban e kizárás kihat az alapügyben eljáró bíróságra és a végrehajtási bíróra is. Lásd: van Compernolle, J., i. m., 38. és 77. o.

15 — A kötelezett ugyanakkor vitathatja a kényszerítő bírság alkalmazását a végrehajtási bíró előtt, az eljárásjogi törvénykönyv 1498. cikkének megfelelően. Uo., 78. pont.

16 — Lásd a belga Cour de Cassation 2000. szeptember 25-i ítéletét. Lásd még: van Compernolle, J., i. m., 38. o.

17 — A kényszerítő bírság kedvezményezettjét terheli e bírság esedékességi feltételei teljesülésének bizonyítása. E bizonyításra, amennyiben azt vitatják, a leggyakrabban a végrehajtási bíró előtt kerül sor. A végrehajtási bíróság ellenőrzi utólag, a kényszerítő bírság esedékességi feltételeinek vizsgálata révén a főkötelezettség tekintetében a kötelezettségszegés fennállását, valamint a végrehajtási intézkedés jogszerűségét. Lásd: van Compernolle, J., i. m., 38. és 78. o.

18 — Lásd a lengyel polgári perrendtartás 598^{16}. cikke (1) bekezdésének második mondatát: „[a] bíróság kivételes esetekben módosíthatja az 598^{16}. cikkeben említett kényszerítő bírság már megállapította összegét, amennyiben a körülmények megváltoztak”.

43. Ezzel szemben a finn jogban, a kérdést előterjesztő bíróság és a finn kormány állítása szerint a TpL 16. §-ában hivatkozott kényszerítő bírság célja az, hogy a gyermek és a kérelmező közötti találkozások szervezésére ösztönözzön, a láthatási jogról szóló határozatnak megfelelően. A kényszerítő bírság megfizetését elrendelő határozatot a főhatározat meghozatalát követően hozzák meg, azt követően, hogy a kérelmező újabb eljárást kezdeményezett.[19] A végrehajtási bíróság csak a kényszerítő bírság kötelezettjének ellentmondása esetén vizsgálja meg, hogy az utóbbi részben vagy egészben elmulasztotta-e főkötelezettsége teljesítését,[20] illetve az esetleges igazolási okokat. A TpL 19. §-ának (2) bekezdése szerint a kényszerítő bírság megfizetése nem rendelhető el, ha a kötelezett bizonyítja, hogy alapos ok akadályozta meg a kötelezettség teljesítésében, vagy ha a kötelezettséget időközben teljesítették.[21] A belga joggal ellentétben a finn jog lehetővé teszi a bíróság számára, hogy felülvizsgálja a kényszerítő bírság összegét, valamint hogy csökkentse azt, amennyiben a főkötelezettséget jelentős részben teljesítették, vagy a kötelezett fizetőképessége jelentős mértékben csökkent, vagy más alapos ok indokolja a kényszerítő bírság mérséklését.[22]

44. Ami másodszor a kényszerítő bírság alapján fizetendő összeg kedvezményezettjének megállapítását illeti, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a belga jog szerint ez az összeg az eljárásjogi törvénykönyv 1498c. cikkének megfelelően a hitelezőnek jár,[23] míg a finn jogban az az államot illeti.[24]

45. A továbbiakban a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem által felvetett, és a jelen indítvány 36. pontjában említett két problémát elemzem: mely rendelet alkalmazandó az alapeljárásra, és melyek a kényszerítő bírság végrehajtásának feltételei.

B – *A 44/2001 rendelet alkalmazhatóságáról*

46. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdést illetően – amely arra irányul, hogy egy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló, Belgiumban hozott, a láthatási jog végrehajtása tiszteletben tartásának biztosítása érdekében kényszerítő bírságot is előíró bírósági határozat végrehajtható-e Finnországban a 44/2001 rendelet alapján – I. Wiertz, valamennyi beavatkozó tagállam kormánya, valamint a Bizottság is a rendelet alkalmazhatatlansága mellett érvel.

47. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alkalmazandó rendelet tekintetében a Korkein oikeus által megfogalmazott kétségek azon alapulnak, hogy az a kötelezettség, amelynek végrehajtását kérik, vagyis a kényszerítő bírság megfizetése, olyan pénztartozás, amely a láthatási joghoz kapcsolódik. Bár e bíróság úgy ítéli meg, hogy az ilyen jellegű kényszerítő bírság főszabály szerint nem tartozik a 44/2001 rendelet hatálya alá, mindazonáltal kételyei vannak annak a 2201/2003 rendelet alapján történő végrehajtásával kapcsolatban.

19 — Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a kérelmezőnek kell bizonyítania, hogy az ellenérdekű fél megakadályozta a láthatást.

20 — Lásd a TpL 19. §-ának (1) bekezdését.

21 — Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy e rendelkezés értelmében alapos oknak tekintendő többek között a gyermek láthatást megakadályozó megbetegedése, az, hogy a láthatásra jogosult szülő elmulasztja elvinni a gyermeket a megállapodásnak megfelelően, illetve ha egy kellőképpen érett gyermek elzárkózik a láthatástól. A bíróság köteles a gyermek mindenek fölött álló érdeke szempontjából jelentős tényeket hivatalból figyelembe venni.

22 — Lásd a kényszerítő bírságról szóló törvény 11. §-át.

23 — Lásd még: Payan, G., i. m., 181. o.

24 — Ugyanez a helyzet a német jogban, amely szerint a kényszerítő bírság összegét az Államkincstárnak kell átutalni. Lásd: a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) 1983. március 2-i ítélete – IVb ARZ 49/82. Lásd még: Hüßtege, R., *Zivilprozessordnung*, H. Thomas / H. Putzo (szerk.), 29. kiadás, München 2008, 888. §, 15. pont; Stöber, K., in: R. Zöller (szerk.), *Zivilprozessordnung*, 28. kiadás, Köln 2010, 888. §, 13. pont.

48. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett ezen első kérdés megválaszolása érdekében véleményem szerint meg kell vizsgálni, hogy a 44/2001 rendelet 1. cikkének értelmezésével összefüggésben egy, a jelen ügyen szereplőhöz hasonló kényszerítő bírság megfelel-e a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kialakított feltételeknek.

49. E tekintetben mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy ugyan a 44/2001 rendelet váltotta fel a Brüsszeli Egyezményt [25] a tagállamok közötti kapcsolatokban [26], a Bíróság Brüsszeli Egyezményre vonatkozó értelmezése érvényes marad e rendelet megfelelő rendelkezései tekintetében. [27] Ezenkívül a 44/2001 rendelet (19) preambulumbekezdéséből az következik, hogy biztosítani kell a Brüsszeli Egyezmény és e rendelet értelmezése közötti folytonosságot.

50. A Bíróság a Realchemie Nederland ítéletben [28] kimondta, hogy a 44/2001 rendelet hatálya a Brüsszeli Egyezmény hatályához hasonlóan a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmára korlátozódik, amelyet az 1. cikk (1) bekezdése határoz meg. [29]Ily módon, ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) pontja szerint a rendelet nem vonatkozik a házassági vagyonjogra. E tekintetben a finn, a spanyol és a litván kormány, valamint a Bizottság rámutat, hogy a 2201/2003 rendeletet, amely az 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján a láthatási jogot [30] is magában foglaló szülői felelősség tárgyában hozott határozatokra alkalmazandó, [31] éppen e hézag betöltése érdekében fogadták el.

51. Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy valamely jogvita a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozik-e, vagy sem, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ezt a hatályt alapvetően olyan tényezőkre tekintettel kell meghatározni, amelyek a peres felek közötti jogviszony jellegére vagy a jogvita tárgyára vezethetők vissza. [32] Így, különösen az ideiglenes intézkedéseket illetően a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozásukat nem a saját jellemzőik, hanem azon jogosultságok jellemzői határozzák meg, amelyek védelmét biztosítják. [33]

52. A jelen ügyben az eljárásjogi törvénykönyv 1385a. cikke szerint, ahogy azt a jelen indítvány 40. pontjában kifejtettem, az alapeljárásban szereplő kényszerítő bírság kiegészítő jellegű a főkötelezettséghez képest. A jelen esetben a főkötelezettség azt írja elő I. Wiertz számára, hogy tegye lehető Ch. Bohez láthatási jogának gyakorlását.

53. Egy polgári és kereskedelmi ügyben hozott bírósági határozat tiszteletben tartásának érdekében kiszabott bírság megfizetésére kötelezést tartalmazó bírósági határozat végrehajtásával összefüggésben a Bíróság rámutatott, hogy e végrehajtási jog természete azon alanyi jogok természetétől függ, amelyek megsértésével a végrehajtást elrendelték, [34] azaz a jelen esetben Ch. Bohez láthatási jogától.

25 — Lásd a 44/2001 rendelet 68. cikkének (1) bekezdését.

26 — A Dán Királyság tekintetében lásd az Európai Közösség és a Dán Királyság közötti, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2005. október 19-i brüsszeli megállapodást (HL L 299., 62. o.).

27 — Draka NK Cables és társai ítélet (C-167/08, EU:C:2009:263, 20. pont); SCT Industri ítélet (C-111/08, EU:C:2009:419, 22. pont); German Graphics Graphische Maschinen ítélet (C-292/08, EU:C:2009:544, 27. pont); Realchemie Nederland ítélet (C-406/09, EU:C:2011:668, 38. pont); Sapir és társai ítélet (C-645/11, EU:C:2013:228, 31. pont), valamint Sunico és társai ítélet (C-49/12, EU:C:2013:545, 32. pont).

28 — C-406/09, EU:C:2011:668, 39. pont.

29 — Uo., 39. pont.

30 — Azon okokat illetően, amelyek a természetes személyek személyi állapotára vonatkozó kérdéseknek a Brüsszeli Egyezmény hatálya alól való kizárását indokolták, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i Brüsszeli Egyezményre vonatkozó, P. Jenard által készített jelentésben (HL 1979. C 59., 1. o.) az szerepel, hogy „[b]bármilyenek is lettek volna a kiválasztott joghatósági szabályok – már ha a bizottságnak sikerülhetett volna egységesíteni a szabályokat e területen – az érintett jogszabályi rendszerek, többek között a kollíziós szabályok közötti eltérések e tekintetben olyanok, hogy nehéz lemondani a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás szakaszában az említett szabályok vizsgálatáról”.

31 — A 2201/2003 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja.

32 — Realchemie Nederland ítélet (C-406/09, EU:C:2011:668, 39. pont, valamint azt ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 — Uo., 40. pont.

34 — Lásd analógia útján: Realchemie Nederland ítélet (C-406/09, EU:C:2011:668, 42. pont).

54. Ebből álláspontom szerint az következik, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló kényszerítő bírság behajtása nem tartozik a 44/2001 rendelet hatálya alá. Egyrészt e kényszerítő bírság kiegészítő jellegű, és szorosan kapcsolódik a láthatási joghoz, amelynek végrehajtását biztosítja, másrészt pedig a láthatási joggal kapcsolatos kérdések nem tartoznak a 44/2001 rendelet hatálya alá.

55. Azt javaslom tehát, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre a Bíróság azt a választ adja, hogy a valamely tagállamban hozott, a láthatási jog végrehajtása tiszteletben tartásának biztosítása érdekében kényszerítő bírságot is tartalmazó bírósági határozat nem hajtható végre valamely másik tagállamban a 44/2001 rendelet alapján.

56. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre vonatkozóan általam javasolt válaszra tekintettel a második kérdést nem kell megválaszolni.

C – *A kényszerítő bírság 2201/2003 rendelet alapján történő végrehajtásának feltételeiről*

57. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegileg azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a kényszerítő bírságot, amennyiben az láthatási jogról szóló bírósági határozat végrehajtását garantálja, végrehajtási intézkedésnek kell-e tekinteni, és mint ilyen, a láthatási jog végrehajtására irányuló, a 2201/2003 rendelet 47. cikkének (1) bekezdése alapján a nemzeti jog által szabályozott eljárás keretébe illeszkedik-e, vagy pedig a kényszerítő bírság a láthatási jogról szóló határozat integráns részét képezi, és e címen a 2201/2003 rendelet alapján közvetlenül végrehajtható.

58. E kérdés megválaszolása érdekében először elemzem a kényszerítő bírság jogi természetét a bírósági határozatok Unión belüli elismerési és végrehajtási rendszerének fényében. Másodszor megvizsgálom, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló kényszerítő bírság a láthatási jogról szóló határozat érdemének integráns részét képezi-e, vagy ellenkezőleg, önálló kötelezettségként elkülöníthető.

1. A kényszerítő bírság jogi természetéről a bírósági határozatok Unión belüli elismerési és végrehajtási rendszerének fényében

59. Általános jelleggel, ahogy azt a jelen indítvány 39. pontjában említettem, a kényszerítő bírság több tagállamban alkalmazott eszköz. Célja egy olyan kötelezettség teljesítésének biztosítása, amely az alapeljárásban a láthatási jog tiszteletben tartásában áll. Ennek megfelelően tehát a kényszerítő bírság kiegészítő jellegű, és azon a feltevésen alapul, amely szerint egy jelenős összeg kifizetésének lehetősége szükségképpen arra ösztönzi az adóst, hogy önként teljesítse kötelezettségét. Ahogy ugyanis már említettem, a kiegészítő bírság e vetülete a végrehajtási intézkedéshez teszi azt hasonlóvá.

60. A kényszerítő bírság végrehajtásának különböző szakaszai egyértelműen jelzik annak összetettségét és lehetővé teszik természetének jobb megértését. E szakaszok mindegyikére – vagyis a kényszerítő bírságot kiszabó főmarasztalás kimondására, a ténylegesen kiszámított összeg megállapítására és az önkéntes teljesítésre, illetve a végrehajtásra – ugyanis eltérő szabályok és eljárások vonatkozhatnak.[35] Márpedig a kényszerítő bírság összetettsége még hangsúlyosabbá válik, ha az intézkedést határokon átnyúló összefüggésben kell elfogadni.[36]

61. Ez az utóbbi elem, a határokon átnyúló vetület az oka többek között annak, hogy nehéz megállapítani, melyik szabályozás alkalmazandó a kényszerítő bírságra a bírósági határozatok Unión belüli elismerési és végrehajtási rendszerében; ez a probléma merült fel az alapeljárásban is.

35 — Lásd ebben az értelemben: Cruz Villalón főtanácsnok DHL Express France ügyre vonatkozó indítványa (C-235/09, EU:C:2010:595, 47. és 48. pont).

36 — Uo. (47. és 48. pont).

62. A fenti megfontolásokra figyelemmel a döntő kérdés az alapeljárásban szereplőhöz hasonló kényszerítő bírság jogi természetének kérdése.

2. A kényszerítő bírság mint a láthatási jogról szóló határozat érdemének integráns része

63. Elemzésemet egy kérdéssel szeretném kezdeni: úgy kell-e tekinteni, hogy az alapeljárásban szereplő kényszerítő bírság a láthatási jogról szóló határozat érdemének integráns része, vagy pedig ellenkezőleg, úgy, hogy az önálló kötelezettségként elkülöníthető?

64. Az alapeljárást illetően úgy ítélem meg, hogy egy ilyen kényszerítő bírság a láthatási jogról szóló határozat érdemének integráns része.

65. E tekintetben mindenekelőtt szeretném kiemelni, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a belga bíróság által kiszabott kényszerítő bírság célja egy láthatási jogról szóló határozat végrehajtásának biztosítása. A kényszerítő bírságot az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága az érdemi határozattal egyidejűleg szabta ki, vagyis az kiegészítő jellegű. Ez a kényszerítő bírság végrehajtásának a jelen indítvány 60. pontjában említett első szakasza, vagyis e kényszerítő bírságot kiszabó főmarasztalás kimondása.

66. A Bizottság megalapozottan hangsúlyozta a tárgyalás során, hogy a számunkra érdekes esetet, vagyis a láthatási jogról szóló, kényszerítő bírságot is tartalmazó határozat másik tagállambeli végrehajtását nem szabad összekeverni azzal az esettel, amelyben az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága fogadott el láthatási jogról szóló határozatot, de kényszerítő bírság nélkül.[37] Ebben a hipotetikus esetben a kényszerítő bírság utólagos előírását a végrehajtás szerinti tagállam bírósága részéről mindenképpen a 2201/2003 rendelet 47. cikkének (1) bekezdése szabályozza, és arra a végrehajtás szerinti tagállam jogszabályai vonatkoznak. Ugyanakkor e rendelet 26. cikke kizárja a láthatási jogról szóló határozat érdemi felülvizsgálatát.

67. Ezt követően szeretném nyomatékosan hangsúlyozni, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és a Bizottság írásbeli észrevételeiből is kitűnik, hogy az alapeljárásban szereplő kényszerítő bírság csak akkor hajtható végre, ha a gyermek felett felügyeleti jogot gyakorló szülő megsértette a láthatási jog tekintetében fennálló együttműködési kötelezettségét. E tekintetben egyetértek a finn, a spanyol és a litván kormány, illetve a Bizottság álláspontjával, amely szerint a kényszerítő bírság a láthatási jogról szóló határozat integráns részét képezi. Következésképpen logikus, ha úgy tekintjük, hogy főszabály szerint a kényszerítő bírság ugyanúgy végrehajtható, mint maga a láthatási jogról szóló határozat, a 2201/2003 rendelet által előírtaknak megfelelően.

68. Ezzel szemben, ha a jelen ügyben a finn kormány azon értelmezését fogadjuk el, amely szerint a kényszerítő bírság a 2201/2003 rendelet 47. cikke (1) bekezdésének értelmében vett végrehajtási eljárás körébe tartozik, az nem ismerhető el, illetve hajtható végre e rendelet alapján, hanem arra a végrehajtás szerinti tagállam joga vonatkozik,[38] ahogy arra e kormány is rámutat. Ebben az esetben az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága, a jelen esetben a belga bíróság által a láthatási jog végrehajtásának biztosítása érdekében kiszabott kényszerítő bírság esetében fennáll a kockázat, hogy az nem érvényesül, annak ellenére, hogy olyan intézkedésről van szó, amelynek célja a láthatási jog végrehajtásának biztosítása. A kényszerítő bírság kényszerítő ereje ebből következően kizárólag az eredeti eljárás helye szerinti tagállamra korlátozódik.

37 — Hangsúlyozni szeretném, hogy főszabály szerint abban az esetben is fennmarad a kényszerítő bírság kiegészítő jellege, ha azt az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága egy főkötelezettség, vagyis a láthatási jog biztosítása érdekében szabja ki, az e jogot rögzítő határozatot követő határozatban. Következésképpen azt nem szabályozhatja a 2201/2203 rendelet 47. cikkének (1) bekezdése.

38 — Véleményem szerint, figyelemmel arra, hogy a finn kormány úgy véli, hogy a kényszerítő bírság a láthatási jogról szóló határozat integráns része, ez az érvelés ellentmondásos.

69. Meg kell tehát állapítanom, hogy a láthatási jogról szóló határozat integráns részét képező, az alapeljárásban szereplőhöz hasonló kényszerítő bírság ennek alapján a 2201/2003 rendelet alapján közvetlenül végrehajtható, és nem tekinthető olyan végrehajtási intézkedésnek, amely a 2201/2003 rendelet 47. cikke (1) bekezdésének értelmében vett végrehajtási eljárásba illeszkedik.

D – *A kényszerítő bírság megállapítása a 2201/2003 rendelet keretében: a 44/2001 rendelet 49. cikkének analógián alapuló alkalmazása*

70. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a megkeresett tagállamban való végrehajtását megelőzően a kényszerítő bírság kapcsán egy újabb határozatot kell-e hozni az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságának, annak érdekében, hogy e tagállam bírósága véglegesen megállapítsa a kényszerítő bírság összegét.

71. A finn és a litván kormány írásbeli észrevételeiből kitűnik, hogy álláspontjuk szerint az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságának e fellépése felesleges, mivel a kényszerítő bírság 2201/2003 rendelet 47. cikke (1) bekezdése keretében történő végrehajtása mindenféleképpen a végrehajtás szerinti tagállam nemzeti jogszabályainak hatálya alá tartozik. Ezzel szemben a spanyol kormány és a Bizottság észrevételeiben előadja, hogy azt a hiányosságot, hogy a 2201/2003 rendeletben nem található a 44/2001 rendelet 49. cikkében szereplőhöz hasonló szabály, e rendelkezés analógián alapuló alkalmazása révén kell korrigálni.

72. A második állásponttal értek egyet.

73. Vitathatatlan, hogy a kényszerítő bírság megállapítását a 2201/2003 rendelet nem írja elő; mindazonáltal a jelen ügyben érdemes elemezni a 44/2001 rendelet 49. cikkének analógián alapuló alkalmazását.[39] Az uniós jogalkotó ugyanis csak a 44/2001 rendelet 49. cikkében tér ki a kényszerítő bírságra.[40] Az uniós jogalkotó e területen történő fellépésének eredményeként az ilyen intézkedést előíró tagállamban hozott bírósági határozatokat „csak akkor hajtják végre egy másik [tag]állam területén, ha azok végleges összegét az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságai megállapították”.[41] E cikk alkalmazásának tehát feltétele a kényszerítő bírság megállapítása.[42] Másként fogalmazva, a 44/2001 rendelet 49. cikke nem teszi lehetővé a kényszerítő bírság megállapítását a

39 — Lásd Magnus, U., és Mankowski, P., „Introduction”, *Brussels II bis Regulation*, Ulrich Magnus és Peter Mankowski (szerkesztők), Sellier European Law Publishers, 2012, 32. o.: „[it] ought to be stressed again that it would be foolish to dispose lightly of the treasure contained in the Brussels I regime and the experiences made in that realm. Prospective adventure trips might turn into entertainment journeys where Brussels I has already paved the ways”.

40 — A „kényszerítő bírság” különböző nemzeti jogokban megjelenő fogalmával kapcsolatban a 44/2001 rendelet 49. cikkének értelmezését érintő nehézségek eredményeként egyes szerzők úgy tekintik, hogy e fogalomnak „önálló értelmezést” kellene tulajdonítani, amelynek középpontjában ezen eszköz célja áll, vagyis „egy fél arra kötelezése, hogy megfizessen egy bizonyos pénzösszeget, vagy ilyen kötelezéssel fenyegetése, annak érdekében, hogy elérjék egy polgár és kereskedelmi ügyben hozott bírósági határozat tiszteletben tartását”. Lásd: Guinchard, E., „Procédures civiles d’exécution en droit international privé”, S. Guinchard és T. Moussa (szerk.), *Droit et pratique des voies d’exécution*, Dalloz, 7. kiadás., 2012, 2172. és 2192. o.

41 — E feltételt a Brüsszeli Egyezmény 43. cikke tartalmazta. Lásd a P. Jenard által készített jelentést, i. m., 54. o. E megoldás szerepelt a 1988. szeptember 16-i Luganói Egyezményben is, és azt átvette **a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2007. október 30-i [új] luganói egyezmény** (HL 2007. L 339., 1. o.) 49. cikke is.

42 — E megoldást kritizálták többek között a Hess, B., Pfeiffer, T., és Schlosser, P. által készített jelentésben, i. m., 271–275. o., amely rámutatott a 44/2001 rendelet 49. cikkének értelmezésével kapcsolatos nehézségekre. Lásd még: Hess, B., Pfeiffer, T. és Schlosser, P., *The Brussels I. Regulation (EC) No 44/2001*, Beck München, 2008, 156–159. o. Ezt az irányt követve, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (átdolgozás) vonatkozó javaslat (COM(2010) 748 végleges, 2010. december 14., 271–275. o.) 67. cikke a következőképpen szólt: „[a] valamely tagállamban hozott kényszerítő bírságot elrendelő külföldi bírósági határozat – esettől függően – az 1. vagy 2. szakasszal összhangban hajtható végre abban a tagállamban, amelyben a végrehajtást kérték. A végrehajtás helye szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező bírósága vagy hatósága határozza meg a fizetendő összeg mértékét, amennyiben ezen összeget az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságai jogerősen nem állapították meg”. Amint arra a Bizottság is rámutatott írásbeli észrevételeiben, a tárgyalások eredményeként mindazonáltal abban állapodtak meg, hogy a kényszerítő bírság végleges összegének meghatározására vonatkozó feltétel az egyetlen olyan konkrét eszköz, amely lehetővé teszi a kényszerítő bírságok végrehajtását külföldön, és így a rendelkezést változatlanul hagyták a 44/2001 rendelet átdolgozása során. Lásd még észrevételemet a következő lábjegyzetben.

bírság előírásának tagállamától eltérő tagállamban.[43] Következésképpen az olyan kényszerítő bírságot előíró bírósági határozatok, amelyeket nem „állapítottak meg jogerősen” a származási tagállamban, nem tartoznak a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok szabad mozgása elvének alkalmazási körébe, amely (6) preambulumbekezdése szerint a 44/2001 rendelet által követett egyik alapvető cél.

74. Úgy vélem, hogy a jelen ügyben e rendelkezés analógián alapuló alkalmazása relevánsnak bizonyul. Ez az alkalmazás részemről a következő észrevételeket teszi szükségessé.

75. Elsősorban, ahogy már említett, a kényszerítő bírság megállapítását nem minden tagállamban írják elő.[44] A kényszerítő bírság előzetes megállapításának szakaszára tehát a különböző nemzeti jogrendekben eltérő szabályok és eljárások vonatkozhatnak, ahogy a jelen ügyben is, mivel a belga jog nem ismeri az ilyen megállapítási eljárást. A nemzeti jogok közötti ezen eltérés az oka a 44/2001 rendelet 49. cikkében szereplő szabály elfogadásának.[45] Pontosabban, a P. Schlosser által készített jelentésből[46] kitűnik, hogy e szabályt azért iktatták be, „hogy orvosolják azokat a nehézségeket, amelyek a tagállamok között az egyedi aktusok teljesítésével kapcsolatos ítéletek végrehajtása terén abban az esetben állhatnak elő, ha az előírt szankció egy kényszerítő bírság”.

76. E tekintetben a Bizottság szerint, noha a 2201/2003 rendelet nem tartalmaz a 44/2001 rendelet 49. cikkével egyenértékű rendelkezést, e kérdés nem merült fel a tárgyalások során, sem pedig a 2201/2003 rendelet megszövegezése folyamán. Ahogy arra a Bizottság a tárgyaláson rámutatott, ebből mindazonáltal nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a jogalkotó szándéka az lett volna, hogy kizárja a kényszerítő bírság végrehajtását e rendelet hatálya alól.

77. Másodsorban rámutatok, hogy a 44/2001 rendelet 49. cikkének analógián alapuló alkalmazása révén el lehet kerülni az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága által hozott érdemi határozat bárminemű felülvizsgálatát, amely a végrehajtás szerinti tagállam bíróságának fellépéséből következhetne,[47] és amelyet a 2201/2003 rendelet 26. cikke tilt.[48] Azáltal ugyanis, ha annak érdekében lépne fel, hogy a kényszerítő bírságot úgy alakítsa, hogy az integrálja a nemzeti joga által megkövetel eljárási elemeket, az említett bíróság nem csupán az egy másik jogrendszer eljárási szabályainak alkalmazásához kapcsolódó nehézségekkel szembesülne, hanem – és ez a legfontosabb – szembe menne a 2201/2003 rendelet által kialakított végrehajtási rendszerrel, és a bírósági határozatok kölcsönös elismerésének elvével, amelyen az alapul.[49] Álláspontom szerint e tekintetben meg kell jegyezni azt is, hogy a 2201/2003 rendelet (2) és (21) preambulumbekezdéséből az is kitűnik, hogy a bírósági határozatok elismerésének és végrehajtásának rendszere elengedhetetlen egy valóságos jogi térség létrehozásához, valamint hogy az a kölcsönös bizalom elvén alapul.

43 — Lásd **a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (átdolgozás)** (HL 2012. L 351., 1. o.) 55. cikkét. Még ha e cikk megfogalmazása el is tér a 44/2001 rendelet 49. cikkétől, a kényszerítő bírság bírósági megállapításának követelménye mindkét cikkben szerepel. Lásd még az 1215/2012 rendelet 66. cikkét: „(1) E rendelet kizárólag 2015. január 10. napján vagy azt követően indított eljárásokra, az alaki követelményeknek megfelelően az említett napon vagy azt követően kiállított vagy nyilvántartásba vett közokiratokra, és az említett napon vagy azt követően jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségekre alkalmazandó. (2) A 80. cikk ellenére továbbra is a 44/2001/EK rendelet alkalmazandó azokra a 2015. január 10. előtt indított eljárásokban hozott határozatokra, az alaki követelményeknek megfelelően az említett napot megelőzően kiállított vagy nyilvántartásba vett közokiratokra és az említett napot megelőzően jóváhagyott vagy megkötött perbeli egyezségekre, amelyek az említett rendelet hatálya alá tartoznak”.

44 — Lásd a jelen indítvány 42. pontját.

45 — Lásd: Gaudemet-Tallon, H., *Compétence et exécution des jugements en Europe. Règlement n° 44/2001. Conventions de Bruxelles et de Lugano*, 4. kiadás, L.G.D.J., 2010, 487. o.

46 — I. m., 132. o.

47 — Lásd: McEleavy, P., „Article 48”, *Brussels II bis Regulation*, Ulrich Magnus és Peter Mankowski (szerk.), i. m., 398–402. o., 399. o.: „It was clearl[y] […] that courts in the State of enforcement were afforded a limited power through Art. 48 to review the foreign order to assess the modalities of its operation”.

48 — E tekintetben lásd még a 44/2001 rendelet 45. cikkének (2) bekezdését.

49 — Lásd analógia útján: Aguirre Zarraga ítélet (C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, 69. és 70. pont).

78. Ezenkívül hozzátenném, hogy figyelemmel a láthatási jog sajátos jellegére annak gyakorlati alkalmazását illetően[50], a végrehajtás szerinti tagállam bíróságának egyetlen, a láthatási jogról szóló határozat tekintetében fennálló jogköre van, amelyet számára a 2201/2003 rendeletnek az e jog gyakorlásának részletes szabályairól szóló 48. cikke biztosít.[51] E rendelkezés ugyanis bizonyos mérlegelési mozgásteret hagy a végrehajtás szerinti állam bíróságának, lehetővé téve számára, hogy fellépjen a láthatási jog hatékony érvényesítésének biztosítása érdekében, Ugyanakkor a végrehajtás szerinti állam bírósága nem vizsgálhatja felül az érdemi határozatot, és annak vizsgálatára kell szorítkoznia, hogy azt tartalmaz-e az e jog gyakorlására vonatkozó gyakorlati rendelkezéseket, valamint hogy e rendelkezések elegendők-e.[52] E tekintetben a Bizottság hangsúlyozza írásbeli észrevételeiben, hogy a bíróságoknak élniük kell azokkal az előjogokkal, amelyek a 2201/2003 rendelet 48. cikke rájuk ruház, annak érdekében, hogy eljárásuk révén mindig biztosítsák a láthatási jog lehetőségét, valamint, hogy azt végre lehessen hajtani. Egyetértek ezzel az álláspontal.

79. Harmadsorban, a 44/2001 rendelet 49. cikke analógián alapuló alkalmazásának álláspontom szerint a 2201/2003 rendelet 41. cikkének (1) bekezdésében szereplő általános szabály alóli kivételnek kell lennie. Az utóbbi előírja „az egy másik tagállamban hozott láthatási jogról szóló határozat elismerését és végrehajtását, a végrehajthatóvá nyilvánításának szükségessége és az elismerése megtagadásának lehetősége nélkül, amennyiben a határozatot az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban a (2) bekezdéssel összhangban igazolták”. Ekképpen, a láthatási jog esetleges módosítása, annak érdekében egyrészt, hogy az jobban megfeleljen a gyermek mindenek felett álló érdekének, másrészt pedig, hogy alkalmazkodjanak az esetlegesen bekövetkezett változásokhoz, kizárólag az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságainak hatáskörébe tartozik. A végrehajtás helye szerinti tagállam bíróságának tehát határozatát olyan kényszerítő bírságra kell tudnia alapítani, amelynek jogerős összegét megállapították.

80. Az alapeljárásban Ch. Boheznek ebből következően be kell szereznie a belga bíróságtól a kényszerítő bírság jogerős összegét igazoló iratot, még akkor is, ha a belga jog alapján nincs szükség semmilyen külön határozatra. E tekintetben álláspontom szerint célszerű utalni az e területre vonatkozó belga ítélkezési gyakorlatra és jogtudományra. A belga ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága előtti eljárás a 44/2001 rendelet alapján igazolt, annak ellenére, hogy a belga jog nem ír elő a kényszerítő bírság megállapítására irányuló eljárást.[53] A belga jogtudomány úgy ítéli meg, hogy az „európai térséggel” összefüggésben a 44/2001 rendelet elsőbbséggel rendelkezik, valamint hogy a belga végrehajtási bíró jogosult a kényszerítő bírság összegének megállapítására, még ha nem is indult végrehajtási eljárás Belgiumban.[54] Mindenesetre a kényszerítő bírság összegének megállapítására irányuló hatáskör az eredeti eljárás helye szerinti tagállam illetékes hatóságait illeti meg.

50 — A láthatási jog gyakran külső körülményekről függ, mint a gyermek egészsége, vagy a szülő és a gyermek közötti távolság, amelyek érzékenyebb kérdéssé válnak a határokon átnyúló összefüggésben.

51 — A 2201/2003 rendelet 48. cikke szerint abban az esetben, ha „a szükséges intézkedéseket nem vagy nem megfelelően állapították meg az ügy érdemére joghatósággal rendelkező tagállam bíróságai által meghozott határozatban, feltéve hogy ennek a határozatnak az érdemi elemeit betartják”.

52 — Lásd: McEleavy, P., i. m., 398. o.

53 — Lásd a tribunal de première instance de Liège (liège-i elsőfokú bíróság) elnökének 2003. szeptember 17-i elnöki végzését: „[…] olyan megelőző eljárásról van szó, amely akkor fogadható el, ha az adós magatartásából egyértelműen kitűnik, hogy a kényszerítő bírság végrehajtása vitatott. Ezenfelül a kényszerítő bírság összegének ezen előzetes megállapítását írja elő a 44/2201/EK rendelet 49. cikke […], ami a rendelet szempontjából annak ellenére is indokolja az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága előtt indított eljárást, hogy a Benelux rendelet nem ír elő külön eljárást a bírság összegének megállítására”.

54 — Lásd: de Leval, G. és van Compernolle, J., *Saisies et astreinte*, Édition de la Formation permanente CUP - Octobre 2003, Université de Liège, 272. o., és van Compernolle, J., i. m., 47. o.: „[e]llentétben a Benelux-térségben előírtakkal, az európai térségben ismét meg kell keresni az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságát, annak érdekében, hogy az újabb, a kényszerítő bírság összegét megállapító okiratot állítson ki, amelynek alapján le lehet folytatni a végrehajtási eljárást. Az európai rendelet tehát elsőbbséget élvez, és a végrehajtási bíróság jogosult a kényszerítő bírság összegének megállapítására abban az esetben is, ha nem indult végrehajtási eljárás”.

81. Negyedsorban, véleményem szerint a kényszerítő bírság összegének a 2201/2003 rendelet alapján történő megállapítására vonatkozó előírás jól illeszkedik egy olyan érzékeny területhez, mint általában a családi kapcsolatok szférája és különösen a láthatási jog. Az Európai Unió Alapjogi Chartája 24. cikkének (3) bekezdése azt írja elő, hogy a „gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn, kivéve ha ez az érdekeivel ellentétes”.[55] E tekintetben a 2201/2003 rendelet (2) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az a láthatási jogot prioritásnak tekinti. Alapvető tehát, a gyermekek jogainak védelme érdekében, hogy a két szülő ténylegesen gyakorolhassa láthatási jogát, ami pontosan megfelel a kényszerítő bírság céljának.

82. Ebben az összefüggésben a 44/2001 rendelet 49. cikkének analógián alapuló alkalmazása lehetővé teszi a főkötelezettség hitelező által hivatkozott megsértéseinek bírósági vizsgálatát. E vizsgálat rendkívül fontos annak érdekében, hogy jobban meg lehessen felelni a gyermek mindenek felett álló érdekének. A vizsgálat ugyanis azt feltételezi, hogy az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága nem csupán a gyermek meg nem jelenéseinek számát állapítja meg, hanem ezek okait is, például azt, hogy azok egy balesethez, a gyermek vagy a szülő egészségi állapotához kötődnek, vagy ahhoz kapcsolódnak, hogy egy serdülő gyermek nem kíván kapcsolatot tartani a felügyeleti joggal nem rendelkező szülővel, illetve a szülők gazdasági problémáival kapcsolatosak.

83. Végül, ahogy az a jelen indítvány 79. pontjából kitűnik, a gyermek mindenek felett álló érdekében, abban az esetben, ha a láthatási jogról szóló határozat kényszerítő bírságot ír elő, és annak végrehajtását egy másik tagállamban kérik, a két érintett bíróság köteles együttműködni annak érdekében, hogy biztosítsák az ügy minden körülményének figyelembevételét. Ennek érdekében élhetnek a 2201/2003 rendelet 48. cikkében rájuk ruházott előjogokkal. Az ilyen együttműködés a hatáskörök és felelősségi körök megosztásával jár az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága és a végrehajtás szerinti tagállam bírósága között, annak érdekében, hogy biztosítsák a gyermek számára az uniós jog által elismert védelmet. Az érintett bíróságoknak elsődlegesen a gyermek mindenek felett álló érdekét kell figyelembe venniük.[56]

84. Következésképpen, figyelemmel a fenti körülményekre, úgy vélem, hogy az azon tagállambeli végrehajtását megelőzően, ahol a végrehajtást kérték, a kényszerítő bírság tekintetében az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságának új határozatot kell hoznia, annak érdekében, hogy annak mértékét jogerősen e tagállam bírósága állapítsa meg.

85. A harmadik és a negyedik kérdésre adott válaszomra figyelemmel a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik kérdésre nem kell válaszolni:

V – **Végkövetkeztetések**

86. A fenti megfontolások összességére való tekintettel javaslom, hogy a Korkein oikeus által feltett kérdésekre a Bíróság a következőképpen válaszoljon:

1) Az egyik tagállamban hozott, a láthatási jog végrehajtása tiszteletben tartásának biztosítása érdekében kényszerítő bírságot is tartalmazó bírósági határozat nem hajtható végre valamely másik tagállamban a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet alapján.

55 — Lásd a 2201/2003 rendelet (33) preambulumbekezdését. Lásd még: Lenaerts, K., „The Interpretation of the Brussels II Bis Regulation by the European Court of Justice”, *En hommage à Albert Weitzel - L'Europe des droits fondamentaux*, *Szerkesztette: Luc Weitzel*, Pedone, A., 2013, 129–152. o., 132. o.: „The Regulation must be interpreted in compliance with the fundamental rights of the child concerned, notably with Articles 7 and 24 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union”.

56 — Lásd Lenaerts, K., i. m., 151. o.: „When interpreting the provisions of the Brussels II bis Regulation relating to matters of parental responsibility, the ECJ always takes into account the best interests of the child”.

2) A láthatási jogról szóló határozat integráns részét képező, az alapeljárásban szereplőhöz hasonló kényszerítő bírság ennek alapján a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet alapján közvetlenül végrehajtható, és nem tekinthető olyan végrehajtási intézkedésnek, amely a 2201/2003 rendelet 47. cikke (1) bekezdésének értelmében vett végrehajtási eljárásba illeszkedik.

3) Az azon tagállambeli végrehajtását megelőzően, ahol a végrehajtást kérték, a kényszerítő bírság tekintetében az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságának új határozatot kell hoznia, annak érdekében, hogy a kényszerítő bírság mértékét jogerősen e tagállam bírósága állapítsa meg.